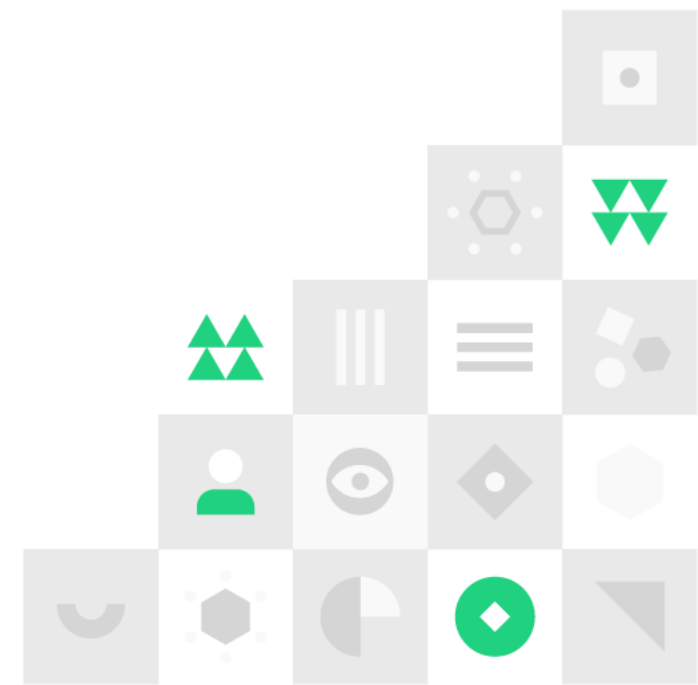

ŚCIEŻKA PRACY Z SENIORAMI UWIKŁANYMI W PRZEMOC

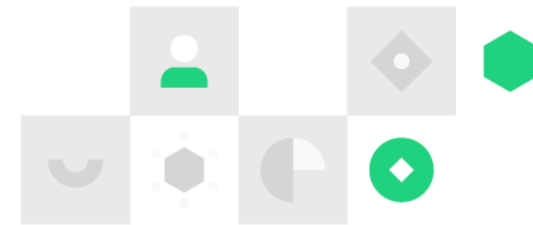
**Monika Michniewicz
Aneta Fabisiak-Hill**

Federacja Organizacji Socjalnych
Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

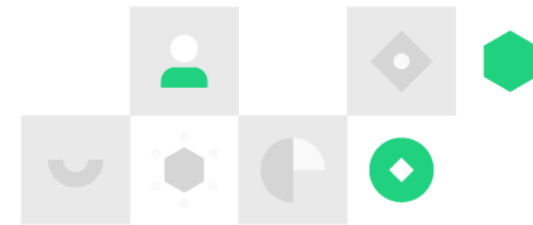

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny
jest finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię,
z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich.

Konsorcjum realizujące Program

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

20
lat
federacja
FOSa

Monika Michniewicz

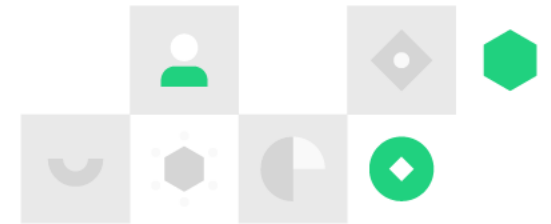
Regionalna Strefa
Pomocy

Aneta Fabisiak-Hill

Kampania Potrzebni

Projekt „Biuro Rzecznika Praw Osób Starszych” realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG i Funduszy Norweskich.

- Przemocą jest jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste seniora, w szczególności narażające osobę starszą na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.
- Cechą charakterystyczną przemocy jest nierówność sił.
- Jest to relacja między ludźmi, w której jedna ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

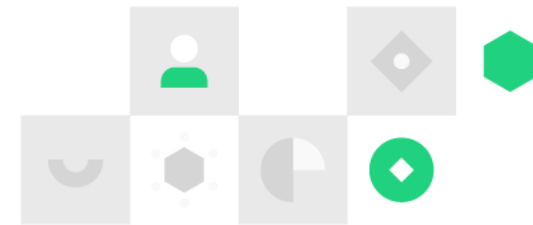
PRZEMOC

NADUŻYCIA

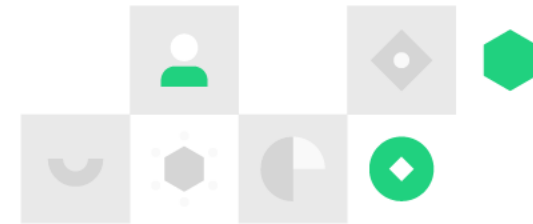

ZANIEDBANIA

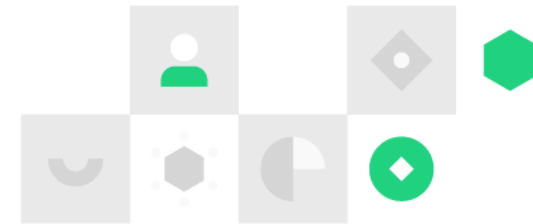
RODZAJE PRZEMOCY

Przemoc fizyczna (naruszenie nietykalności fizycznej):
brutalne działanie powodujące krzywdę, fizyczny ból lub złe samopoczucie, w tym uderzanie, szarpanie lub popychanie, krępowanie ruchów, ciągnięcie za włosy, duszenie, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, powściągliwość lub niewłaściwe stosowanie leków

RODZAJE PRZEMOCY

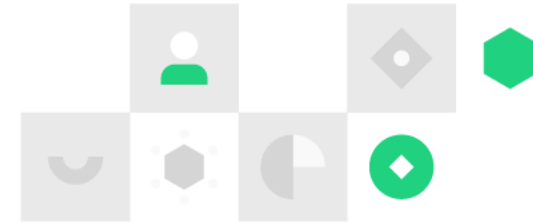
Przemoc psychiczna (naruszenie godności osobistej): działania powodujące ból psychiczny, udrękę lub niepokój poprzez akty werbalne lub niewerbalne, w tym obraźliwy język, zastraszanie, groźby, szantaż, poniżanie, wyśmiewanie, wyzywanie, zawstydzanie, osądzanie, ocenianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, lekceważenie, wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, upokarzanie lub izolacja i ograniczanie kontaktów społecznych, wmawianie choroby psychicznej

RODZAJE PRZEMOCY

Przemoc seksualna (naruszenie intymności): kontakt fizyczny bez zgody, np. niechciane dotykanie lub całowanie, gwałt, wyśmiewanie preferencji seksualnych

Przemoc finansowa/materialna (naruszenie własności): wykorzystywanie pieniędzy lub przedmiotów bez zgody i na niekorzyść osoby starszej, w tym kradzież pieniędzy lub dóbr, odmawianie pieniędzy na utrzymanie, kontrolowanie wydatków, sprzedawanie wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, zaciąganie długów i kredytów bez zgody, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, naciski w związku z testamentami i spadkami, a także nadużywanie pełnomocnictwa

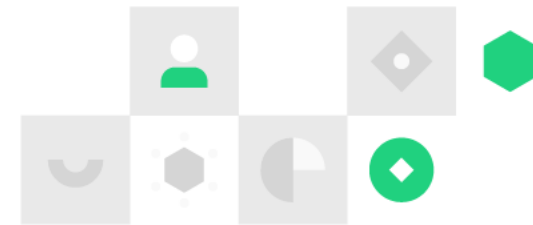

STOP przemocy wobec osób starszych (spot kampanii):

<https://www.facebook.com/watch/?v=1423129998475845>

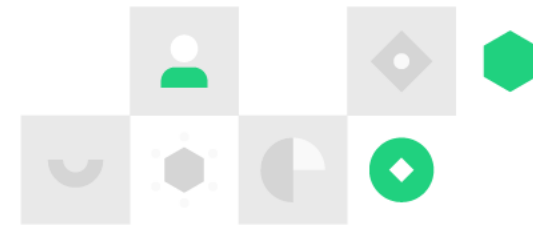
RODZAJE PRZEMOCY

Zaniedbanie lub porzucenie (naruszenie obowiązku opieki), czyli odmowa lub niewywiązywanie się z powinności wobec osoby starszej przez osoby odpowiedzialne za zapewnienie opieki, pomocy i schronienia – to np. odmowa podania pożywienia, koniecznych lekarstw, zaniedbywanie czynności pielęgnacyjnych, higienicznych, kiedy osoba jest brudna i /lub mieszkanie bardzo zaniedbane, brak postępowania rehabilitacyjnego, nieprzeciwdziałanie bólowi, niestosowanie się do poleceń lekarskich, niezapewnienie codziennej pomocy i opieki, niekupowanie przepisanych leków, niekupowanie produktów potrzebnych do przestrzegania zalecanej diety, opóźnianie zgłoszenia do lekarza, zabieranie osoby starszej za każdym razem do różnych lekarzy, szpitali

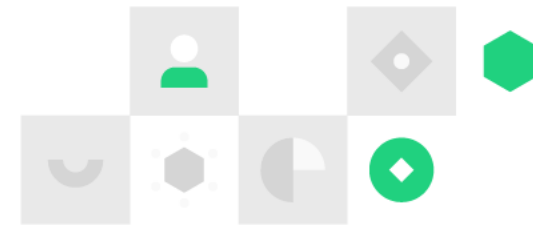
PROBLEM

- **W 2015 roku 43 proc. ankietowanych Polaków przyznało, że zna przypadek stosowania przemocy wobec osoby starszej**
- Ponad 30% respondentów w 2018 r. zaobserwowało we własnych rodzinach przynajmniej jedną z form przemocy wobec tej grupy osób
- Przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej czy seksualnej doświadcza około 16% seniorów

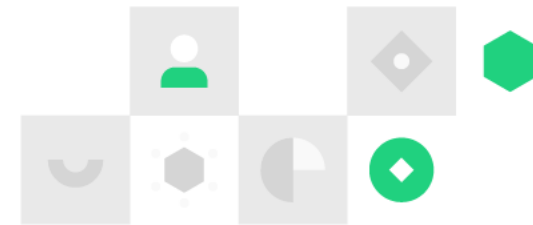
PROBLEM

- Analiza WHO na danych z 52 badań prowadzonych w 28 państwach, w tym 12 krajach o niskich i średnich dochodach, wskazuje, że aż 16% ludzi po 60. roku życia doświadcza jakiejś formy przemocy.
- Najczęściej jest to przemoc psychiczna (11,6%), wykorzystywanie finansowe (6,8%), zaniedbania w opiece (4,2%), przemoc fizyczna (2,6%) i seksualna (0,9%)
- Według WHO dane obrazujące przemoc wobec tej grupy mogą być niedoszacowane **nawet o 80%**

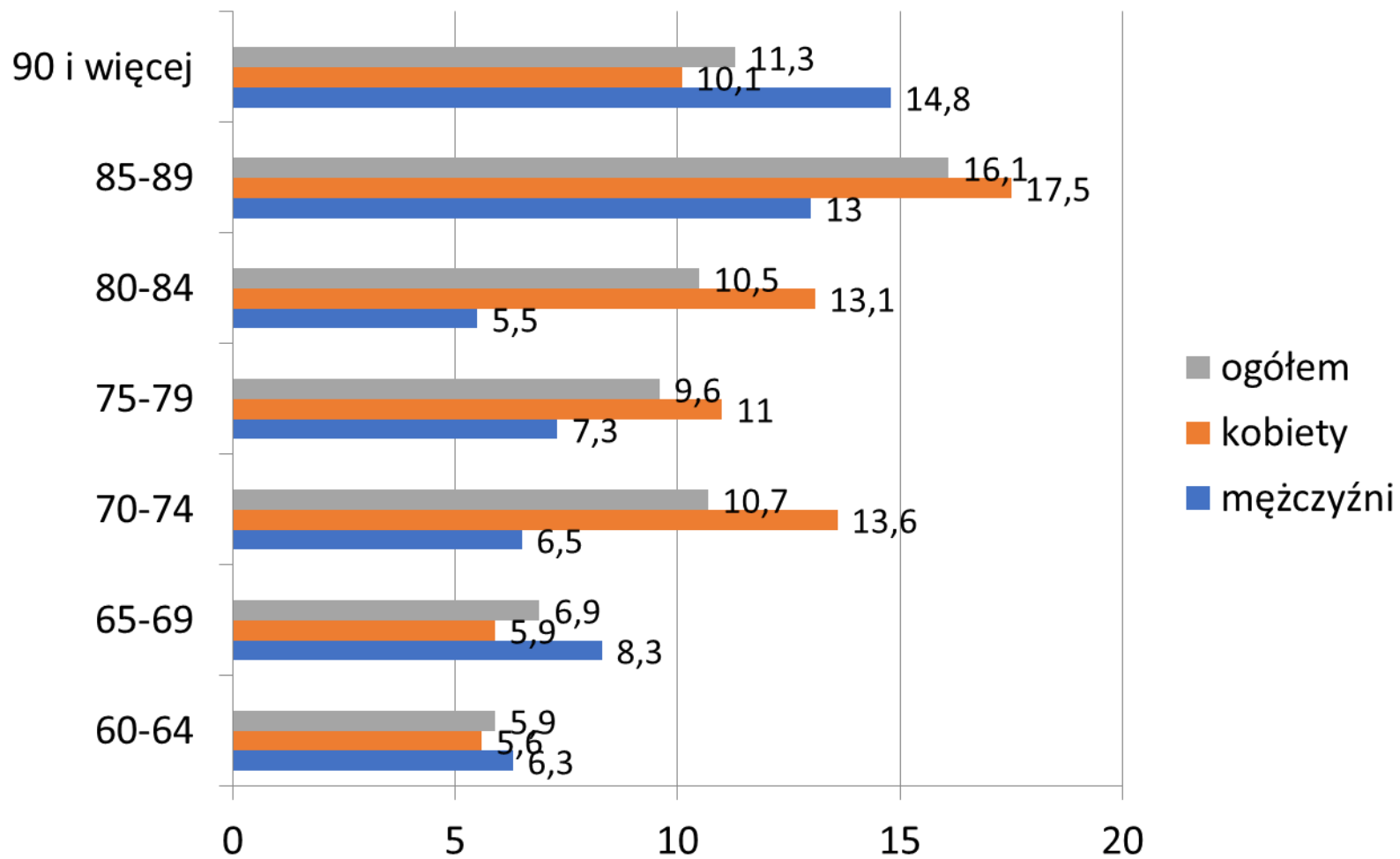

LICZBY

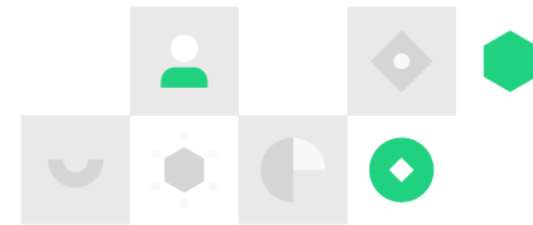
- Do 2050 roku liczba osób w wieku 60+ ulegnie na świecie podwojeniu i osiągnie 2 miliardy
- Jeśli odsetek seniorów doświadczających przemocy nie zmniejszy się, zjawisko to będzie wtedy dotyczyć ok. 320 mln ludzi
- W Polsce ponad 9 mln osób ma więcej niż 60 lat. Według prognoz do 2050 r. liczba ta ma wzrosnąć do blisko 14 mln
- **Jeśli nic nie zrobimy, przemoc będzie stosowana wobec 2 mln 240 tys. osób**

Zaniedbywanie przez rodzinę a wiek

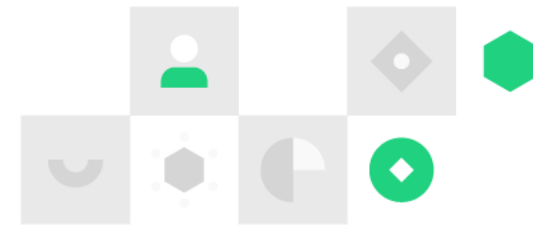
Badanie Polsenior 2

KIEDY?

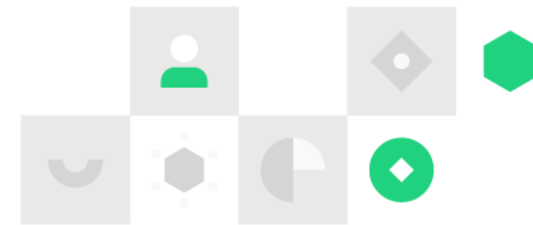

- Są zależni w codziennym funkcjonowaniu od innej osoby
- Mają trudną sytuację finansową lub są zależni materialnie/mieszkaniowo od opiekuna
- Mają obniżoną sprawność fizyczną lub psychiczną
- Rzadko kontaktują się z osobami spoza najbliższego otoczenia
- Ich współdomownik doświadcza stresu, ma choroby psychiczne, zaburzenia osobowości lub nadużywa substancji psychoaktywnych

DLACZEGO?

- Naturalne oznaki starzenia się, takie jak narażenie na upadki i urazy ciała
- Niedowierzenie i lekceważenie ze strony osób, którym zgłaszają ten problem
- Trudność w zweryfikowaniu, czy rzeczywiście dochodzi do stosowania przemocy wobec osoby starszej, czy też ma ona na przykład objawy wytwórcze występujące w chorobie psychicznej bądź w otępieniu
- Trudność w zweryfikowaniu, czy lęk, obniżony nastrój, niedbałość o higienę, zmniejszenie apetytu są przejawem stosowania przemocy wobec seniora czy też objawem depresji lub procesu otępiennego
- Brak wiedzy o dostępnych miejscach i formach pomocy
- Niechęć do wtrącania się w cudze sprawy

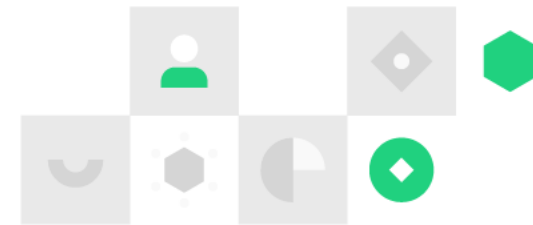
DLACZEGO SENIOR MILCZY?

- Wstyd (sprawcy często są osobami z najbliższej rodziny)
- Zależność na co dzień od osoby, która wyrządza krzywdę (np. od opiekunów w całodobowej placówce)
- Odczuwanie poczucia winy (np. starsza matka – ofiara przemocy ma przekonanie, że to z powodu jej złego wychowania syn tak się zachowuje wobec niej)
- Ufność, że sprawca zmieni swoje zachowanie
- Lęk przed odwetem ze strony osoby, która wyrządza krzywdę
- Brak wiedzy o osobach czy instytucjach pomocowych i przysługujących seniorom prawach
- Brak zaufania do ośrodków zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy

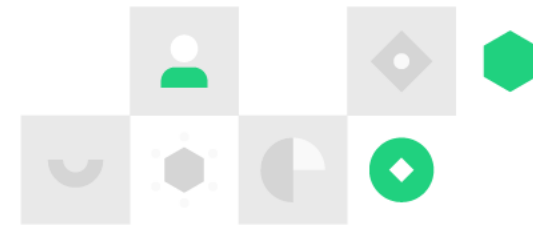
REAGUJ!

- Zauważasz siniaki i rany, które występują w miejscach, które raczej nie są wynikiem upadków (np. na szyi, ramionach, w okolicach żeber)
- Osoba ma obniżony nastrój lub reaguje agresją przy próbie dotyku, nie chce spożywać posiłków i napojów, odmawia przyjmowania leków
- Nie chce rozmawiać o swojej sytuacji rodzinnej (jest wtedy zalekniona), ale jednocześnie czyni aluzje na jej temat (wyraża informacje nie wprost?)

REAGUJ!

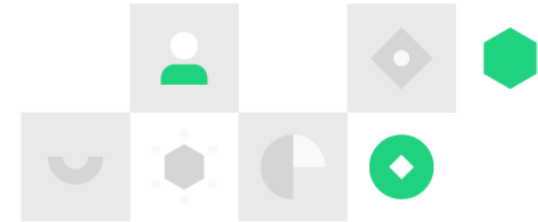
- Osoba nie chce wracać do miejsca, gdzie – jak podejrzewasz – jest stosowana wobec niej przemoc (np. jest tak bardzo zadowolona z pobytu w szpitalu, że nie chce wracać do domu)
- Ma niesanitarnie lub niebezpieczne warunki mieszkaniowe
- Jest odcięta od kontaktów z innymi ludźmi

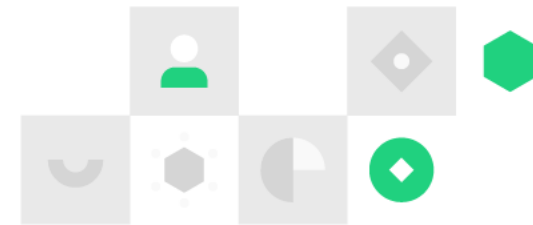
Ageizm jako zjawisko społeczne oznacza odmienne traktowanie ludzi starszych wyłącznie ze względu na ich wiek, na podstawie uprzedzeń i stereotypów.

Chociaż według rozszerzonego ujęcia ageizm może prowadzić zarówno do działań na korzyść osób starszych, jak i przeciw nim, jednak głównie jest równoznaczny z negatywnym nastawieniem wobec ludzi starszych

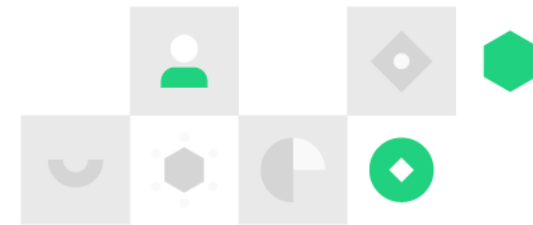
DZIADURZENIE

- Różni się od sposobu porozumiewania się z innymi dorosłymi, nienależącymi do grupy osób starszych.
- W werbalnej oraz niewerbalnej charakterystyce przypomina mowę, jaką ludzie dorośli posługują się w kontakcie z małymi dziećmi, we wczesnym okresie rozwoju języka, dlatego nazywana jest „baby talk”.

DZIADURZENIE

- Charakterystyczną cechą jest nadmiernie poufały sposób traktowania osoby starszej, mówienie po imieniu (bez uzyskania zgody rozmówcy), nadużywanie formy „ty” zamiast „pan/pani” oraz zwrotów: „kochana/kochany”, „babciu”, „dziadku” w kontaktach z obcymi osobami.
- Nadużywanie zdrobnień, co zwłaszcza w kontekście codziennych życiowych aktywności, („zjemy obiadek”, „zrobimy śniadanko”, „pójdziemy na spacer”) daje efekt infantylizacji komunikacji.

Dziękujemy za uwagę

Aneta Fabisiak-Hill

Monika Michniewicz

www.federacjafosa.pl

strefapomocy@federacjafosa.pl

